Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ТРАВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 111. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 2, 1952. VOL. LX.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ПІДТРИМУЄ УРЯД В КОНТРОЛІ ПІДПРИЄМСТВ

Вашингтон. — Федеральний Апеляційний Суд, до якого департамент справедливости зголосив апеляцію від вирішення дистриктового федерального суду, скасував заборону першого суду і дозволив урядові затримати керівництво сталевих підприємств, яке зарядив президент захоплюючи сталеву промисловість 8 квітня. Дозвіл затримати підприємства важливий тільки до п'ятниці пополудня і до того часу департамент справедливости має внести до Верховного Суду прохання, щоб вирішити засадничо, чи уряд може захоплювати приватні підприємства на випадок необхідности. Заки повний Верховний Суд буде застановлятися над цією справою, його предсідник, тобто головний суддя Фред М. Вінсон, може зарядити, щоб уряд дальше втримував керівництво сталевої промисловости.

Апеляційний Суд зніс заборону дистриктового судді Дейвида А. Пайна 5 голосами проти 4, отже більшістю одного голосу. Під час короткої розправи адвокати департаменту справедливости доводили, що положення країни вимагає втримання сталевої продукції, а це можливе під теперішню пору тільки захопленням підприємств. Вони обіцювали, що юнія сталеварників застановить страйк, заки ще сталеварні фабрики охолодять свої печі. Якщо б юнійні страйкарі не залишили страйк, то уряд постарається заборонити його так, як при помочі суду заборонив страйк шахтарських робітників, твердив асистент генерального прокурора, Голмс Балдриж.

Між тим страйк у сталеварнях триває дальше і 600,000 робітників не вертається до роботи. Голова юнії сталеварників Филип Морей заявив, що він оголосить наступного дня становище юнії з уваги вирішення Апеляційного Суду. Внаслідок страйку одноденна продукція сталі зменшилась до 10,000 тонн, замість нормальної продукції в 290,000 т.

Страйк у нафтовій продукції

Денвер, у стейті Колорадо. — Довго відкладаний страйк нафтових робітників поширився вже на цілу країну. Страйком охоплені нафтові рафінерії, постачання нафти рурами, а автомобілі стоять цілими чергами перед ґазоліновими станціями, щоб дістати ґазоліну. Загалом на страйк вийшло досі 90,000 робітників, однак тому, що нафта це ключевий продукт для палива, багато підприємств мусіли припинити або обмежити свої діяння. Федеральний уряд оголошує, що за його посередництвом наладнується важливий спір в рафінерії Шюґар Крік, у стейті Мізурі, а це його наладнання може дати притоку до наладнання в інших підприємствах. Каліфорнійські нафтові робітники дістали від юнії наказ не залишати праці при вантаженні олії, потрібної для війни в Кореї.

Перемога ген. Айзенгавера в правиборах у Массачусетс

Бостон. — Ген. Д. Айзенгавер здобув у Массачусетс голоси республіканськ. виборців, отримавши, у правиборах на президента ЗДА, для себе двадцять сім з усіх двадцяти восьми вибраних досі республіканських делеґатів. За Айзенгавера було віддано на 136,000 голосів більше, як на другого республіканського кандидата, сенатора Р. Тефта. Одночасно ген. Айзенгавер виявився популярним серед прихильників демократичної партії, бо і в цих голосах висунувся на друге місце за сенатором Е. Кіфовером. У самому тільки Бостоні, Айзенгавер здобув, серед республіканців 15,207 голосів, в той час, коли сен. Тефт лише 6,713. Демократи ж у цьому місті дали 5,974 голоси за Айзенгавера. У загально-крайових обчисленнях, після правиборів у Массачусетс, ген. Айзенгавер має за собою 274 делеґатів, а сен. Тефт 270.

Резервова повітряна військова сила матиме понад 300 літаків

Вашинґтон. — Повітряна фльота, з чотиромоторових торговельних літаків, вже підготовляється, хоч і на кошт уряду так, щоб її можна було перемінити впродовж 48 годин на воєнну силу на випадок нападу ворога. Це виявив секретар торговлі Ч. Сойер. Така фльота буде мати 331 літаків, зарахованих до першо-й друголінійної резерви. У першій групі буде 91 літаків, що їх покличуть до військової служби для підтримання воєнних дій з першого моменту від повідомлення про атаку ворога і вони залишились би в службі під час воєнного положення. Друга група була б покликана тільки під час найвищих воєнних діянь, як це виявив Сойер у промові на річному зібранні Торговельної Палати ЗДА.

Згадуючи про фінансову підтримку уряду для домашнього транспорту, секретар заявив, що субсидії постачані приватним підприємствам повинні бути зменшені, а з часом і повнотою занехані, хіба, що стане очевидним, що забезпека країни вимагає безупинних субсидій. Такою необхідністю вважає Сойер втримування американських транспортових підприємств, що доповнюють міжнародні.

У КОНҐРЕСІ ЗГОЛОШЕНО ЗАКОНОПРОЄКТ ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ

Вашинґтон. — У Палаті Репрезентантів зголосив конґресмен Гаверд В. Смит, демократ з Вірджінії, законопроєкт, який дає президентові й Конґресові право заборонити найменше на 80 днів страйки у випадку необхідности. Бил передано комісії збройних сил до розглянення. У ньому находяться такі постанови: 1. якщо б керівництво підприємства й робітничі організації дістали наказ застановити страйк і не могли погодитися впродовж 80 днів, тоді фабрика й робітнича організація такого підприємства переходить в стан судового нагляду („рісівершіп"), доки не дійде до порозуміння між обома сторонами; 2. у стані судового нагляду не вільно буде зміняти робітничих платень або відносин у праці; 3. закон буде карати робітників, які будуть вести аґітацію за стримання продукції та іншим способом їй шкодити, або виходити на пробний страйк; 4. під час такого стану, уряд не сміє вмішуватись в спір і його наладнувати, хіба, що на це дозволяє постанова закону Тефта-Гартлі; 5. після згідливого наладнання спору, обидві сторони мають покрити кошти судового нагляду.

В ІМ'Я СПРАВЕДЛИВОСТИ

Федеральний суддя Дейвид А. Пайн, що засудив рішення президента Трумана відносно перебрання урядом сталевої індустрії, як не-конституційне, та рішив негайно повернути фабрики і сталеварні їх власникам. Правні представники департаменту негайно почали акцію, щоб цю спірну справу передати до вирішення Верховному Судові.

ЛОВЕТ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ЗМЕНШУВАННЯМ ВИДАТКІВ НА ОБОРОНУ

Вашингтон. — Секретар оборони, Роберт А. Ловет, і інші визначні урядовці його департаменту, звернулися до сенатської комісії асиґнування видатків, щоб вона не обтинала видатків з ухвалених уже фондів на оборону і на продукцію та постачання матеріялів у скарбовому році, що починається з 1 липня поточного року. Видатки на найближчий фіскальний рік передбачені на 46 більйонів. Якщо б їх тепер зменшити, тоді прийшло б до частинної демобілізації, твердив Ловет. Можливі втрати для війська з'ясував він так: армія втратила б 3,100 середньої величини танків і мусіла б закрити два танкові підприємства; прийшло б припізнення на два роки готовости воєнної фльоти; були б утрачені нові ракетові літаки для повітряних сил, які мають заступити перестарілі літаки. Тому, що в поточнім скарбовім році не видано всіх фондів, ухвалених попереднього року, то справжні видатки в наступнім скарбовім році мали б досягти висоти 52 більйони. З них 31 більйон треба б заплатити за вже викінчені матеріяли. Якщо б припинити виріб заплянованих засобів, тоді наша армія в Европі й ця, що бореться тепер в Кореї, була б виставлена на небезпеку, пригадував секретар оборони. Крім того нагле скасування продукції може принести економічний хаос, пригадував Ловет.

Ачесон проти високих митних оплат

Вашингтон. — Вже вдруге за два тижні тут стверджено наявність остережень з Европи щодо високого мита ЗДА. З цього приводу, державний секретар Дін Ачесон висловився, що якщо ЗДА й їх партнери бажають спільно будувати економічно й військово міцний світ, то необхідно співпрацювати, щоб усунути перешкоди, які гальмують цю справу. Зокрема Ачесон вказав на скаргу Британії та Італії щодо високого мита. У британському меморандумі вказувалось на митні перешкоди в експортуванні мотоциклів, роверів та низки інших виробів британського промислу.

„Континґенти" в комуністичній першетравневій параді

Ню Йорк. — Цьогорічна комуністична парада з нагоди першого травня підготована заздалегідь так, щоб назверх не можна було пізнати, що це машерують большевики. Тому вже нема комуністичних груп з різних робітничих організацій або інших з'єднань тільки „континґенти" без зазначення, що це комуністи. Отже зорганізовано „континґенти": мировий, ветеранський, південноприбережний, малярський, з А. Ф. П. чи з К. І. О. і т. п. Цього року нема вже представників Міжнародного Робітничого Ордену, бо він розв'язаний, але втримано якісь національні континґенти, як напр. польський, карпаторуський і ін. Преса звідомляє, що всі вони безіменні, хоч вживають придуманих комуністами гасел, що відзначаються, як звичайно, замаскованими напастями на уряд і громадянське зорганізоване життя.

Велика програма антибольшевицької маніфестації АБН

Ню Йорк. — В неділю, 4-го травня, в залі Манґеттен Сентер має відбутися велика антибольшевицька маніфестація, яку влаштовує окремий Організаційний Комітет Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН). Маніфестація почнеться о год. 1.30 пополудні виступами низки американських представників, як теж представників з-поміж об'єднаних в АП АБН 15-ти національних груп. Між іншим, на маніфестацію запрошений теж голова АБН, п. Ярослав Стецько, що тепер є на відвідинах в Канаді. Свій виступ на маніфестації зголосили вже деякі сенатори і конґресмени. В рямках маніфестації відбудеться теж різноманітна мистецька програма, включно з виступом бандуристів під проводом п. Ганушевського, що дадуть концерт українських повстанських пісень. Маніфестація передаватиметься через „Голос Америки" до країн за залізною заслоною.

В суботу відбудуться організаційні збори ЗУАДК в Ню Йорку

Ню Йорк. — В найближчу суботу, 3-го травня, відбудуться тут в приміщенні Українсько-Американських Ветеранів при Ст. Маркс Плейс перші організаційні загальні збори відділу ЗУАДКомітету в Ню Йорку. На зборах будуть обрані постійні керуючі органи Відділу та намітиться плян праці на наступний рік, в рямках загальної допомогової акції ЗУАДК, що тепер поступово переключається з переселенчої на харитативно - суспільну. Інформаційну доповідь виголосить на зборах екзекут. директор ЗУАДК д-р Галан. Підготовку до загальних зборів перевела Тимчасова Управа Відділу, з інж. О. Литвиненком на чолі, на рахунок якої треба записати недавне „Свято ЗУАДКомітету", виступам члена Д.П. Комісії з Вашинґтону п. Едварда О' Коннора. Загальні Збори почнуться о год. 7-ій ввечорі.

Добре споряджені війська маршують в Ізраїлі

Тель Авів, Ізраїль. — Найвищим пунктом у відзначенні чотирорічних роковин існування Ізраїльської держави був найбільший досі показ військової сили Ізраїля, яка брала участь у параді, що відбулася в Тель Авіві. Військо машерувало перед прем'єром Дявидом Бен-Ґуріоном, діловим президентом Йосипом Спрінзаком і шефом штабу ґенерал-майором Іґалем Ядіном. Військова парада тривала три години, в ній машерували 4,000 піхоти на англійський лад вшитих уніформах і шоломах, 42 танки типу ЗДА Шерман, 60 англійських панцерних возів, тяжка протилітунська артилерія, польова артилерія та інші роди зброї. В повітрі летіли три літаючі фортеці та ескадри літаків різних американських типів. Крім вогнеметів, що їх недавно впроваджено до ізраїльської армії, закордонні аташе не бачили досі незнаної ще зброї. Добре враження робила піхота, в якій було багато темного кольору вояків, що іміґрували до Ізраїля з країн Раку і Ємену. Прем'єр Бен-Ґуріон відчитав звернення до жидівського народу президента Хаїма Вайцмана, який лежить хворий і не міг брати участи впараді.

НОВИЙ ГОЛОВНИЙ КАПЕЛЯН АРМІЇ

Ген. Іван Л. Бейнет, що дістав другу генеральську зірку на окремій церемонії в Сан Франсіско, призначений головним капеляном Армії на місце ген. Роя Паркера, який іде у відставку.

ТІТО ВИЯСНЮЄ СТАНОВИЩЕ ЮГОСЛАВІЇ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Беоґрад. — Югославський прем'єр маршал Тіто заявив, що на випадок війни Югославія могла б змобілізувати щонайменше два мільйони вояків. Він склав свою заяву делеґації резервових старшин, що відвідала його напередодні найбільшої від закінчення другої світової війни військової паради, що відбудеться з нагоди 1-го травня та в якій візьмуть участь відділи всіх родів збройних сил, демонструючи вперше своє американське устаткування та американську зброю, яку вони дістали в рямках американської допомогової програми. — Під час паради в повітрю демонструватимуть з'єднання одержаних з Америки й Англії боєвих літаків. Маршал Тіто при цій нагоді виявив теж відношення його уряду до Атлантійського та інших оборонних союзів. Він заявив, що Югославія не приступає до тих оборонних союзів з уваги на своє виїмкове положення, але він теж дав виразно до зрозуміння, що для спільної оборони і спільного добра Югославія готова співпрацювати з Заходом „під час миру і підчас війни", та що ця добра воля до співпраці є важливіше ніж будь-який договір на папері.

Іден не знайшов розв'язки єгипетської кризи

Лондон. — Підчас десятиденних переговорів британського міністра закордонних справ Ідена з єгипетським амбасадором Абдулом Фатаг Амр Пашею, не знайдено розв'язки кризи, що виникла між обидвома країнами. Криза основується на тому, що треба знайти якусь формулку, щоб злагіднити напруження, яке виникло після того, як минулого року король Фарук прийняв титул суданського короля, а англійці приобіцяли Суданові, що його доля не може бути вирішена без згоди самого Судану. Якби єгиптяни могли згодитися на щось менше, як на проголошений уже королівський титул Судану для короля Фарука — тоді можна б було знайти таку розв'язку англійсько-єгипетського напруження, що вдоволяла б Англію, Єгипет і Судан. В самому Єгипті зайшли зміни, бо теперішнього прем'єра підтримують молоді члени Вафдської Партії, яку він був залишив, бо не міг згодитися на систему підкупу, що загніздилася була в цій партії. Кілька соток молодих членів Партії Вафд зґромадилися перед канцелярією прем'єра Агмеда Наґіб Ель Гілялі Паші і підносили оклики в честь прем'єра, заявляючи, що партійна молодь його підтримує. Говориться про організацію нової партії з партійної молоді та з тих членів партії, що не годяться з підкупною методою цієї партії та з її демагогією.

6,000 американських віз для европейських сиріт не використано

Франкфурт, Німеччина. — Представники Американської Комісії для Переміщених Осіб інформують, що коли з кінцем червня ц. р. втратить свою важливість ухвалений Конґресом іміґраційний закон, коло 6,000 дозволених тим законом американських віз на спровадження европейських сиріт залишиться невикористаними. Досі американським властям пощастило полагодити тільки 2,724 віз для сиріт, а до кінця червня ще можна буде полагодити коло 1,000, отже з 10,000 залишиться приблизно 6,000 віз невикористаних. Трудність полагаджування тих справ полягала в тому, що американський персонал в Европі був невистачальний для вимаганої законом подвійної перевірки походження сиріт. Крім того, в Німеччині та в німецьких сиротинцях є тепер ще приблизно 64,000 т. зв. „окупаційних дітей", себто дітей, батьками яких мали б бути американські вояки. Між цими „окупаційними дітьми" є багато мішанців і тепер німецький уряд робить сусилля, щоб Америка ними заопікувалася.

Кірк заповідає кінець російському режимові

Ню Йорк. — Неминучий упадок комуністичного режиму в Росії, передбачує кол. амбасадор до Москви, адм. Алан Дж. Кірк. На зібранні Толстовської Фундації в готелі Плаза, Кірк заявив, що жаден поліційний режим без уваги на те, який він сильний, не може втриматися на довший час, бо він не може заткати усіх дір та відтяти світло й повітря від людей, які потребують таких засобів для життя. Кірк повернувся з Москви тому шість місяців. На підставі своїх спостережень, він твердить, що в Совєтах існує підпільна струя, яка доведе до переміни ладу на поверхні життя. Кірк очолює тепер Американський Комітет Визволення Народів Росії. Ця промова була його першою публічною заявою від часу залишення урядового посту.

ОЧІКУЄТЬСЯ ВАЖЛИВИХ РІШЕНЬ НА ПЕРЕГОВОРАХ В КОРЕЇ

Токіо. — У військових і дипломатичних колах очікується в найближчому часі важливих рішень на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї. Кілька днів тому алянти мали передати комуністам свої пропозиції компромісового полагодження трьох головних спірних проблем, а саме: комуністичного домагання права будови аеродромів на території Північної Кореї під час перемир'я, відкидуваної комуністами аліянтської пропозиції, щоб репатріяція полонених відбувалася тільки на добровільній базі та совєтського домагання, щоб включити совєтського представника до невтральної комісії, яка мала б перевірювати виконання постанов перемир'я. Хоча досі не було жадних офіціяльних виявлень щодо характеру запропонованого аліянтами компромісу, але в поінформованих колах вважають, що аліянти виявили готовість погодитися на відбудову аеродромів в Північній Кореї, якщо червоні погодяться на добровільну базу для репатріяції полонених. Точніше, аліянти мали запропонувати, щоби на кожних п'ятьох комуністичних вояків в аліянтському полоні — двох мали право відмовитись від повороту до опанованих комуністами їхніх країн. Ці аліянтські пропозиції мали б бути „кінцеві" і від комуністичного становища тепер залежатиме, чи аліянти будуть продовжувати переговори. Тепер аліянти очікують комуністичної відповіді. Вчора вперше не було жадних нарад в придорожних шатрах в Панмунджом. В аліянтських колах виявляється багато оптимізму, що комуністи цим разом можуть прийняти аліянтські компромісові пропозиції, або щонайменше видвигнути подібні свої. Існує загальне переконання, що чим довше червоні отягатимуться з їхньою відповіддю, тим більші надії можна мати, що та відповідь буде позитивна. Деякі сумніви щодо можливостей замирення викликує тільки факт, що в останньому часі червоні сильно збільшили свої збройні сили в Північній Кореї, що має більше зачіпний, ніж оборонний характер.

Аліянтські гармати пригадують червоним в Кореї свою готовість

Сеул, Корея. — Вчора, напередодні 1-го травня, аліянтські гармати на корейському фронті відкрили сильний вогонь на позиції червоних, пригадуючи їм свою готовість на випадок, якщо б червоним захотілося з нагоди 1-го травня зробити аліянтам яку несподіванку. У відповідь відізвались теж гармати з комуністичного боку, так що ввесь фронт, зокрема західний сектор, здригався від розриву гранат. До боїв приходило теж в повітрі, при чому аліянтські літаки збили шість ворожих літаків і пошкодили три інші. Всі аліянтські літаки вернулись на свої бази. Тимчасом департамент оборони у Вашинґтоні повідомив, що американські втрати за ввесь час війни в Кореї виносить тепер 107,965 вояків і старшин, в тому 18,980 вбитих, 76,675 поранених і 9,795 пропавших в акції.

Совєти дістають уранову руду з Саксонії

Гаррі Шварц пише в „Ню Йорк Таймсі", що Совєти дістають велику скількість уранової руди з тих частин Саксонії, яку в 1945 році зайняли були американські війська і пізніше залишили її Совєтам. Вістку про совєтські копальні в Саксонії подав інженер-утікач, що там довший час працював. Він твердить, що це високо-якісна руда, бо містить у собі від 4 до 17 відсотків урану. Цю руду викопують в околиці міста Цвікав у Саксонії. Організацією копалень займається совєтська фірма „Вісмут", а робітники працюють під наглядом поліції під безпосереднім керівництвом окремого Оборонного Комітету Міністрів Совєтського Союзу, який керує виробництвом атомової бомби. В Саксонії копальні стоять під наглядом генерал-майора Мальцева, близького співробітника Берії під час другої світової війни. Робітники працюють у важких умовах праці, без достатніх харчів, одежі і приміщення, як дійсні невільники. Хто з них не може виконати назначеної норми, того карають від обмеження харчового пайка, аж до засуду до шостирічної в'язниці, за „навмисний саботаж".

НОВИЙ АЛІЯНТСЬКИЙ ПРОТЕСТ В СПРАВІ ОБСТРІЛУ ЛІТАКА СОВЄТАМИ

Берлін. — Злучені Держави, Британія і Франція передали вчора совєтському командуванню в Берліні нову ноту, ще гостріше протестуючи проти нападу, обстрілу і пошкодження безборонного французького пасажирського літака совєтськими боєвими турбо-літаками в повітряному коридорі між Західною Німеччиною і Берліном, відкидаючи рівночасно совєтське виявлення випадку і домагаючись відшкодовання та покарання учасників нападу. В аліянтській ноті сказано, що цей совєтський напад на безборонний пасажирський літак був „противорічний до всіх стандартів цивілізованої поведінки." Під час нападу, як відомо, двох подорожних, в тому одна жінка, було поранених. Совєти, сподіючись аліянтського протесту проти того свого насильства, поспішили зі своєю власною протестаційною нотою, заявляючи, що літак був над совєтською зоною поза „повітряним коридором", та що совєтські боєві літаки намагалися заставити його до висадки, віддавши „один стріл" перестороги. В аліянтській ноті стверджується, що заатакований совєтськими турбо-літаками французький літак був під час атаки в межах коридору і зі свого боку не дав жадної причини до напасті на нього. В приватних аліянтських коментарах здогадуються, що ця атака могла мати різні причини, зокрема Совєти могли в той спосіб пробувати терроризувати німців і аліянтів евентуальною загрозою нової війни, якщо напад відбувся з наказу вищого командування, або, якщо совєтські летуни виконали цей напад самочинно, вони могли бути заохочені до цього тим, що трьох совєтських літунів, які три роки тому виконали подібний напад на неозброєний американський літак, були опісля нагороджені совєтським урядом за „хоробрість". Крім протестаційних нот аліянтських командувань в Берліні, окрему ноту протесту передав совєтському урядові теж уряд Франції, переносячи тим самим справу совєтського нападу в дипломатично-політичну площину.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РІШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА І СУД

За символ справедливости прийнято образ жінки з перев'язаними очима та з вагою в руці. Справедливість, значить, повинна бути сліпа, не зважати на осіб, тільки на факти і закон. Цей символ пригадується тепер, у зв'язку з рішенням суду в справі захоплення президентом Труманом і підпорядкування урядовій контролі сталевої промисловости.

Це сталося приблизно три тижні тому, як в сталевій індустрії загрожував страйк, що міг нанести великих шкод не тільки красовому господарству, але й красвій, а з нею і міжнародній обороні. Президент Труман і відповідні урядові агенції, зокрема Рада Стабілізації заробітної платні, Агенція Господарської Стабілізації та директор стабілізації цін, робили великі зусилля, щоб погодити працедавців і робітників та відвернути загрозу страйку. Коли ці заходи не мали успіху, президент Труман, покликуючись на свої конституційні повновласті в обставинах загрози для країни, рішив перебрати контролю сталевої промисловости і в той спосіб в останній хвилині не допустити до страйку.

На тему рішення президента була розгорнулася широка публічна дискусія. Було багато авторитетних голосів за і проти. Вкінці справа опинилася в суді і минулого вівтірка федеральний дистриктовий суддя Дейвид А. Пайн, розглядаючи скаргу сталевих компаній, видав рішення, вважаючи, що: 1) становище уряду в тому спорі не має жадного законного і конституційного виправдання; 2) немає жадного доказу, що цеї справи не можна було полагодити на підставі закону Тефта-Гартлі, або що Конгрес був би не потрапив забезпечити інтереси нації, якщо б застосування того закону не було успішне. та 3) шкоди, спричиненої такою постановкою справи в сталевій індустрії не можна направити. Суддя Пайн відкинув теорію, що президент країни може, без спеціяльного закону, застосувати свої конституційні повновласті в кожному випадку, коли тільки сам вважає за відповідне для охорони публічних інтересів в обставинах національної загрози.

Слово судді Пайна ще не є остаточне. Уряд відкликався в тій справі до Апеляційного Суду і можна припускати, що справа остаточно опиниться у Верховному Суді Злучених Держав. Тимчасом, голова юнії сталеварників Филип Морей вже негайно знову проголосив страйк в сталевій індустрії. Це створює нову загрозу для господарства і оборони, але інтересно, що публічна опінія тепер вже далеко менше заінтересована рішенням уряду чи загрозою страйку, натомість на перше місце виступає рішення суду, як таке.

Суддя Пайн в дальших мотивах свого рішення вияснює, що „Президент не може користати зі своїх повновластей, якщо їх справедливо і розважно не можна зв'язати з будь-якими повновластями, наданими йому спеціяльно". Це значить, що президент має відповідні повновласті вже на підставі Конституції, а інші йому надає, або може надати Конгрес. Тепер одні вважають, що вже в тих повновластях криється право на їх використання. Інші, натомість, прихиляються до думки судді Пайна, що президент Труман застосував ці повновласті, не використавши всіх інших можливостей для відвернення загрози і тим самим не мав права скористати з них.

Отже, відсуваючи на другий плян саму справу страйку, публічна опінія куди більше інтересується мериторичним рішенням судді Пайна. Не входячи в те, хто має рацію, президент Труман чи суддя Пайн — що цілком певно вияснеться в дальшій процедурі і дискусії — загал американської опінії привітав рішення судді, вважаючи, що воно цілком йде по лінії американської традиції, та що воно дуже побажане і потрібне в теперішньому часі. Діло в тому, що як в Америці, так і в інших країнах, в останніх часах спостерігається нахил занадто покладатись на великі індивідуальності і підпорядковувати їм законодавчу процедуру і публічну опінію. Теж в Америці почали проявлятись тенденції, щоб президент та інші відповідальні керівники публічного життя думали за народ та за нього рішали. Сміливі рішення великих індивідуальностей починається апробувати та приплескувати їм, замість того, щоб їх попереджувати дбайливим обмірковуванням, як цього вимагає демократія. Тому то й рішення судді Пайна, який сам один та в ім'я справедливости протиставиться президентові країни й урядові, має під цим оглядом першорядне і далекойдуче значення.

Дальший судовий розгляд справи виявить, чи така інтерпретація Конституції і повновластей президента, як її проголосив суддя Пайн, є правильна. Все це заставить народ думати і пригадати собі деякі правди, яким ця країна завдячує свій, базований на народоправстві, розвиток і свою могутність.

Соціяльні переміни

З праць різного роду американських економістів, приготованих для Красвого Бюра Економічних Дослідів, виходить, що Злучені Держави перейшли за останні чотири десятки років дуже важливу соціяльну революцію. Економісти вказують на такі господарські переміни, завдяки яким загальний економічний стан населення піднявся вгору.

Між би хтось подумати, що це відноситься, можливо, тільки до багатої кляси, або іншими словами, що в Америці є так, як большевики голосять, що багаті стають щораз багатшими, а бідні щораз біднішими. Отже так не є, бо справа мається радше навпаки, бо число бідняків змаліло на дві третині в порівнянні з 1939 роком. Це відноситься до 1950 року, так, що сьогоднішній стан ще кращий.

Це ще не значить, що все гаразд, що живемо в якійсь ідеальній країні. Цього економісти не кажуть. Вони тільки стверджують певні факти. Коли в 1939 році на чотири родини три з них заробляло річно менше ніж $2,000, то в 1950 році була вже тільки одна така родина.

Побільшилася дуже також і кляса середньо-заможних.

Можна б ще завважити, що саме побільшення приходів ще не вирішує справжнього економічного положення, бо треба брати в рахубу вартість валюти, яка — як всі добре знаємо — сильно підупала. Не можна поминути теж припадку, себто війни, яка зліквідувала безробіття і підняла заробкову спроможність широких мас. Війна теж спричинила величезний зріст державних довгів та інфляцію. Все це треба брати під увагу, коли хочеться мати правдивий образ економічного положення країни. Проте, не зважаючи на воєнну промисловість, яка до певної міри штучно ліквідувала безробіття, треба ствердити, що виробництво Злучених Держав піднялося за останні десятки років до нових висот. Це знов дало більше вартостів праці і більше заробітків.

До цього треба ще додати заслугу робітничих юній, що постійно й вперто змагають до щораз кращих умовин праці для робітництва. Як би гостро не критикувати „Нью Діл" з часів Рузвелта, чи „Фер Діл" Трумана, але треба признати, що вони таки помогли країні вийти з великої економічної кризи. На тому робітництво та ціла країна багато скористали, не зважаючи на комуністичні впливи, які мали щось іное на думці, але так не сталось. Соціяльні переміни, які зайшли за останні десятиліття, таки дуже скріпили Америку.

Російське православ'я в Чехословаччині

Серед значно яскравіших політичних подій, зовсім непомітно довершилось винищення греко-кат. Церкви у Чехословаччині. Короткі повідомлення, що були офіційно опубліковані в совєтській пресі про „радісний перехід на православ'я", суперечили тривожним чуткам, які долітали з-за залізної завіси. Лише тепер, коли дійшли сюди свіжі числа „церковних" журналів СССР та сателітних країн („Вестник..." та „Свет Православия"), можна, за сухими висловами наведених там документів, відтворити розміри нового релігійного гоніння на греко-кат. Церкву та змін, що відбуваються в устрої православного світу.

Росія, вже століттями, прямує підкорити слабші народи не лише політично, але й духово. Звідси гасло про Москву, як третій Рим, про злиття слов'янських річок в російськім морі, про хрест над Босфором та про інші прямування царів, що їх успішно довершує Сталін. Зайнявши, по II світовій війні, велику частину західної Европи, Росія дбає не лише використати економічно ці країни, але й опанувати їх духово. Створено незчисленну кількість курсів російської мови та гуртків вивчання російської літератури, при кожній нагоді виголошуються доповіді на тему геніяльности російського народу та його вождя Сталіна, популяризується російські музику, театр та кіно.

Але найпильнішу увагу звернено на знищення церков, які не підлягають Москві, — а серед них на греко-католицьку Церкву. Терором зліквідовано цю Церкву в Галичині та на Закарпатті й перенесено ліквідування її в кордони сусідньої сателітної Чехословацької держави.

Після відповідного поліційного приготування, місцеве греко-католицьке населення виявилося досить схильне сприйняти „благовістування" з Москви. Тож, 18 грудня минулого року, Московський патріярх звернувся до інших православних церков з повідомленням про те, що російська церква дарувала православній церкві в Чехословаччині „право самостійного влаштування на ґрунті автокефалії". У цьому посланні повідомляється, що, зважививши на прохання єпископату в Чехії та „виконавши всі формальності", — „ми вирішили про це окремий акт з 23 листопада ц. р. (1951) й доручили нашій високій делегації оголосити про доконане дітям найбільш нами улюбленої православної Церкви в Чехословаччині".

У православному світі за вселенського патріярха вважався та й вважається далі патріярх Константинопільський. Але Москва все виразніше пробує стати церковним центром православ'я. Спираючись на танки червоної армії, їй це вдається. Вдалося їй, звичайно, покерувати православними церковними справами в Чехословаччині поза Царгородом (Константинополем). Після окупації Чехії російськими військами, тут спочатку був організований „екзархат" Московської церкви, себто диктатура співробітників МВД в рясах. Шість років продовжувалася ця диктатура, аж доки, за висловами патріяршого послання з Москви, чеська „Церква добровлаштувалася, зросла все більше в силу". Зовнішньо чеська православна церква, дійсно, за цей час розрослася, бо, як повідомляє її журнал „Свет Православия", склад її членів побільшився чехами, що вернулися на батьківщину з Волині та „поверненими у віру їхніх предків з унії з Римом у св. Православ'я русинами, українцями й словаками в східній Словаччині". На чолі новоутвореної церкви, що її „матеріяльно забезпечує держава і що, піклуванням держави, отримує необхідні кадри священослужителів", поставлено Елефарія, митрополита празького й всієї Чехословаччини. Митрополія складається з чотирьох спархій, що з них кожна має окремого спархіяльн. архиєрея. У своїх урядових писаннях, ця церква, — російською мовою, — величає російську церкву „церквою матір'ю".

Оповіщення автокефалії чеської прав. церкви „викликало радість" не тільки в „духовно-православних" колах, але й „у світських, що прямують до спокою й правди". На урочистості, росіяни змусили вислати делегації від усіх їм підлеглих церков, а саме, — від болгарської, грузинської, румунської, албанської та польської (цю останню репрезентував Тимофій, архиєп. Білостоцький та о. І Левяжов). З-поза сателітських церков була представлена лише радянофільська — антіохійська.

Для підготовки майбутніх пастирів, відкрито в Пряшеві богословський відділ, при чому, під час урочистого відкриття, було продекламовано кілька віршів російською мовою.

Як це ведеться у большевиків, задовго перед „радісним воз'єднанням" у пресі розпочато нагінки на людей, яких МВД запляновало знищити. Обвинувачувано греко-католицьке духовенство Пряшівщини в протидержавній діяльності, а зокрема в підтримуванні УПА. Далі прийшли арешти, вивози, ув'язнення, процеси й засуди. Винищено не лише провідних духовних, але й церковно наставлених вірних. Залякана решта, мавши ще змогу вибирати між засланням на Сибір або російським православ'ям, вибрала це останнє й підписала митрополитові її списками з хрестом на грудях й пістолями в кишенях.

Російська духовість може пишатися ще одним успіхом. Члени консисторії аж чотирьох спархій (дієцезій) матимуть досить праці, виконуючи обов'язки МВД. Бо для духової лише опіки над горсткою православних, було б, звичайно досить і однієї спархії.

Російська церква в Чехословаччині значно скріпилює стан володіння Совєтів у центрі Европи. З неспокійної Пряшівщини посилено будуть використовувати сепаратистів, яким тяжко схоронитись від численного духовенства, що пильнуватиме єдиної-неділимої. Патріярхи з болем згадають свою подорож до Москви, яка тепер переймає керування православними й в інших державах.

Зате російські „демократи" в ЗДА радітимуть, що ще одне „гніздо самостійників" знищено.

Всев. Вальчешок

Наша еміграція в Европі

Чи дійсно складна річ?

Шість довгих років минуло від кінця останньої війни. Але ще й досі лишилася не вирішена одна тяжка повоєнна проблема, а саме: десятки тисяч людей, що внаслідок війни опинилися примусово чи „добровільно" поза межами батьківщини. Люди, яких в Америці звуть „Ді-Пі", а в Німеччині напівпризирливо „Авслєндер". Шість років опікуються тими людьми міжнародні організації, і дійсно, порідшали їх лави у Німеччині та Австрії. Багато вже виїхало за океан та живуть нормальним людським і родинним життям. Та ще й тепер, поміж свіжо відбудованих (на рахунок допомоги з пляну Маршала) будинків на вулицях Мюнхена, Штутгарту або Зальцбургу, серед люксусових авт переможених німців, побачимо і „решту" тих людей, що ще й досі чекають на еміграцію чи на якесь людське улаштування їх майбутнього.

Цими днями оголошено заяву нового опікуна біженців: Верховного Комісара при Об'єднаних Націях, в якій він каже; що проблема втікачів є дуже складна та ледве чи надаються до вирішення. А чи воно справді так? Чи дійсно так важко є довести до людського улаштування решту людей, що опинилися на чужині?

Смішно гадати, що не така то вже страшна є та проблема!

Найліпшим шляхом для ліквідації проблеми втікачів, — було б, звичайно, знищення „совєтської системи" та звільнення нашої Батьківщини з-під московської окупації. Але це з питання великої політики та майбутнього. Тому звернемося до інших можливостей, з яких на сьогодні актуальні є з принаймні дві, а саме:

1. Посилення та прискорення еміграції втікачів до інших частин світу (з Німеччини та Австрії); 2. Створення нормальних умов праці та життя для тих наших людей, що хочуть, або примушені будуть, лишитися в Німеччині або Австрії.

Вузький та тернистий шлях

Коли почнаєш будь що писати чи говорити про нашу повоєнну еміграцію — то пригадується образ зі стін наших старенських сільських церков, де переважно в притворах за відомою Євангельською притчою було намальовано два шляхи, якими можна було дістатися до Царства Небесного, а саме: один широкий з усіма життєськими насолодами та другий — вузький, повний тернів та гострого каміння, по якому ледве пересувають ноги вимучені в житті страдники.

Отой вузький шлях на еміграцію побудований тепер для українського еміґранта ІРО'вськими чинниками та Ді-Пі-комісіями, а той широкий шлях — щасливої решти інших европейських народів.

Дійсно: німці — переможена нація, до того на 80% з колишніх нацистів або членів прибудівок нацистської партії—значно скорше та легше переходять усі еміграційні формальності, аніж українець. Досить було кільком десяткам чехів переїхати потягом нелегально кордон до Німеччини, як за два-три тижні вони вже в дорозі до Канади...

Не так з українцями! Всі повоєнні роки наша досить численна громада в Німеччині та Австрії всі надії свої покладала на еміграцію, обговорюючи довгими вечорами де і лише та корисніше улаштуватися „на стало".

Кожен українець радо залишить ці держави, бо до того спонукує його не лише моральний гніт та тяжкі спогади про пережите за нацистських часів, але також і проблема праці та саме головне совєтська небезпека, яка є найнебезпечніша для наших людей саме в подіалених на зони Німеччині та Австрії, що є ареною боротьби поміж Сходом та Заходом. Проте виїхати за океан не є така проста справа, як би здавалося! Причин до того можна б налічити багато, серед них чотири:

1. Сам процес еміграції тягнеться недозволено довго: часто-густо понад рік. Страшенно ускладнені є службові формальності: численні перевірки та ресстрації. Коли нарешті все це перейдено, — починаються вимоги представлення документів, яких людина фізично не в стані дістати; „губляться" не лише окремі папери, але й цілі акти, по року тягнуться якісь відкладання та перевірки. А люди сидять та чекають, як на залізничному двірці. Це все пригнічує людину морально, робить її стомленою та апатичною, сповнено недовір'я не лише у власні сили, але й до сил Заходу. А в той же час, напр., німці фольксдойчери переходять (той же самий процес, за тим же самим законом) у два рази скорішим часі аніж ДіПі. Вистачить хоч би того факту, що німці виїздять з Бремена поза чергою (не чекаючи понад 5 днів), в той же час наші люди сидять там місяцями. Це все є доказом того, що еміграцію прискорити можна й потрібно!

Друга, та чи не головна перешкода в еміграції — це численні відмови через хворобу: переважно туберкульозу.

Як відомо, до кожної країни існують певні еміграційні обмеження для осіб хворих на ті чи інші хвороби. Але в практиці процесу еміграційного ці тлумачення значно поширено, а внаслідок цього сила людей безпідставно залишаються в Европі, розбиваються родини, доводять людей до розпачу, — хоч стан самої хвороби не є в дійсності такий поважний. Наведемо факти: в еміграційному законі ЗДА, напр., чітко зазначено, що не можуть до цієї країни емігрувати особи хворі на легені, як що за останній рік в легенях трапилися патологічні зміни; коли ж таких змін нема, то кандидат може бути допущений до еміграції.

В практиці ж маємо сотки наших людей, що є відкинуті від еміграції по причині хвороби легенів, а то таких, що практично жадної хвороби в легенях не мають. Бо всі хвороби або зміни в легенях трактують як туберкульозу.

Не враховується також, як правило, що злегка лише хворовиті на легені належать часто до найцінніших категорії нашої політичної еміграції, до яких не можна підходити з мірилом звичайного еміграційного закону лише, як до робітників заробітчан. Бо є це по більшости люди, що зіпсували легені в нацистських або совєтських таборах, себто жертви нелюдських експериментів гітлерівського та сталінського жахливих режимів: як наслідок непосильної праці в нелюдських умовах у Німеччині, як наслідок страшного та пляново організованого Московського голоду на Україні, внаслідок збройної боротьби з окупантами. Таким чином з еміграції викреслюється дуже багато наших цінних людей, що могли б принести не абияку користь демократичному світові в його боротьбі з імперіялістичною - комуністичною Москвою.

Не допускається до еміграції цілу родину, коли хоч одна особа тієї родини хвора або має якусь пляму на легенях, — хоч той хворий член родини (дружина або дитина) не їде заробляти на себе, а перебуватиме на утриманні чоловіка або батьків: отже не обтяжуватиме державу.

Ось приклади лише одного дня в переселенчому центрі Людвігсбург: Цахтаря В. відкинуто від еміграції, — бо легені покриті порохом як наслідок 20-річної праці. Лікарі жадної хвороби не знайшли. Двох його синів узято до Америки, але батька безжалісно залишено. Проф. Д-ко (відомий лікар) хворів дуже давно на запалення легенів, а зараз має лише пляму, — відкинуто. Викладач В-цький був довго совєтським в'язнем, а після втечі попався до польської в'язниці. Хворів на запалення легенів, — відкинуто. А подібних прикладів можна навести сотки!

Ускладнюються ще справа тим, що лікарі при всіх еміграційних ДіПі комісіях, як правило, є молоді, недосвідчені та часто нефахівці своєї справи.

Третя причина — чому затримується еміграція: це є відмовлення від такої з причин політичного порядку, при чому в кожному окремому випадку застосовуються самі різноманітні, вільні та неспокійні тлумачення еміграційних законів. Кожен, хто працював за Гітлера (звичайно під примусом) в німецькому воєнному промислі — вважається нацистом та йому відмовляють „за співпрацю з німцями", а це в той же час, як ті, під командою яких він працював та які його нелюдськи визискували, є тепер міністрами та високими урядовцями „демократичної" Німеччини; на цьому ґрунті вже сталося чимало болючих відмовлень еміграції. Досить скінчити високу школу під совєтами, щоб потрапити на листу комуністів. Досить подати, що був у совєтській армії та дезертував, — знову будеш під підозрою. Праця в українських громадських установах також є „дуже" підозрілою! Виявити себе свідомим українцем — це означає: згубити можливість еміграції, бо прийдеться доводити, що українська держава та нарід, хоч і під совєтським режимом, але таки існує. Що українці не є росіяни і т. ін. внаслідок справа стає „пендінг" та за тієї ж проводиться відмову без пояснення причин.

Ніхто не заперечує потребу старанної політичної перевірки, але ходить про те, щоб така перевірка була доручена компетентним особам, що розуміються на польсько-українських взаєминах та на совєтській дійсності.

Тут підходимо до четвертого дуже важливого питання еміграції — про невдалий підбір урядовців еміграційних центрів.

Досить сказати, що до т. зв. ДН-Комішен, тобто установи, що фактично вирішує справу про еміграцію кандидата до ЗДА, прийма-

(Продовження на стороні 3)

Вол. Дорошенко

МОЇ ВЗАЄМИНИ З ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКОМ

(Спогад у 1-ші роковини смерти й 70-ліття народин).

(11)

VI. Дмитро Дорошенко як письменник і вчений

Літературна діяльність Покійного була одним із виявів його діяльности, як українського громадського діяча. Теми й характер її диктувалися потребами даного моменту в житті українського народу. Це була доля мало не всіх наших визначних людей пера. Маючи живу душу, — вони мусіли озиватися на всі вимоги життя, щоб воно розвивалося на всіх своїх ділянках. Це була велика жертва з їх боку для знедоленого народу, що волею долі опинився позаду своїх сусідів, бо замість зосередитися на чомусь одному й усі свої сили, свій талант і знання віддати на одну якусь працю, вони мусіли розрідблювати її в різних напрямах. Досить згадати таких велетнів, як Франко або Грушевський. Скільки то їх сили пішло на чорну роботу, на латикання численних дір і прогалин у будинку нашого національного розвитку. Так само й покійному Дмитрові Івановичу, молодшому їх товаришеві, що мав їх заступити, довелося йти їх шляхами. Займатися не тільки науковими ділянками, до чого лежала душа, але бути й журналістом, публіцистом, популяризатором, критиком і літературознавцем одночасно. От тільки тим і різнився він від своїх славетних попередників, або таких своїх може трохи тільки старших ровесників, як Василь Доманицький або Сергій Єфремов, що не вдавався в поезію й белетристику. Покажчик творів Покійного (складений ним самим, а виданий у Празі 1942 р. у видавництві Юрія Тищенка коштом Євгена Вирового), налічує понад 804 позицій, хоч до цього покажчика не ввійшло багато чого з його писань, друкованих в українській наддніпрянській пресі з-перед першої світової війни. Коли ж до цього додамо ще й те, що понаписував Покійний після появи згаданої бібліографії його творів, то ця кількість напевно перейде тисячу позицій.

Продукція, як бачимо, імпозантна, що свідчить про незвичайну працьовитість автора, а заразом і про ті ненормальні умови, що змушували його розкидатися на всі боки. З цього погляду далеко щасливіші західньо-европейські й американські письменники і вчені, що можуть присвятитися виключно якійсь одній ділянці.

В наших невідрадних обставинах годі вимагати від працівників пера великих і вікопомних творів і тим більша заслуга тих із них, хто спромігся на такі неминущі речі.

Дмитро Дорошенко почав свою літературну кар'єру ще на гімназіяльній лавці, помістивши вже 1899 р. дрібні замітки в Хроніці „Літ. Наук. Вістника" продовжував це робити і за студентських часів, але тепер він переходить уже на ширше поле, містячи по російських часописах інформативні статті про українську літературу. З появою української преси на Наддніпрянщині бере живу участь у різних літературних, а опісля і в наукових часописах, а то й редагує їх. Ще бувши студентом, складає популярні книжечки (про Куліша, про Ірляндію та її визвольну боротьбу тощо). Цю популяризаційну роботу продовжує й по закінченні університету, а опісля й на еміграції (брошури про Вол. Антоновича, М. Костомарова, П. Куліша, Т. Шевченка та ін.). Цікавлячися українознавством і йдучи назустріч розбудженому заінтересуванню цими предметами серед молоді, Покійний ще за свого студентства складає й при помочі добрих людей видає покажчик найважливішої літератури з українознавства. Цей покажчик, хоч і жорстоко порізаний цензурою, віддав чималу прислугу нашій молоді, яка вперше з нього довідалася про багато цікавих видань з української історії, літератури, мови й етнографії. Це був перший покажчик такого роду після покажчика Ол. Лазаревського, що появився в кінці 50-их років! Згодом С. Єфремов зладив 3-ій покажчик, значно кращий і повніший, бо вже у вільному часі, коли цензура полегшала. (Появився спершу в „Київській Старині", а окремою брошурою вже по-українськи вийшов покажчик Єфремова в Києві 1920 р.). Дуже цінна друга бібліографічна праця Дмитра Івановича — „Покажчик нової української літератури в Росії від Котляревського до 1897 року". Вона далеко повніша за відомий покажчик М. Комарова з р. 1883-го. Перше видання Дорошенкового покажчика вийшло в Чернівцях за його генерал-губернаторства, але через тодішні воснні обставини з численними друкарськими помилками. В поправленому й доповненому вигляді появилася ця праця в Празі в 1925 р. Ця солідно опрацьована бібліографія має тривку вартість для українознавця й можна тільки шкодувати, що автор довів її тільки до р. 1897, а не до 1907, коли почала виходити „Книжная Летопись" російської Книжкової Палати.

Та найважнішою й найцінніщою письменницькою працею Дмитра Івановича є його мемуари й історичні твори. Його мемуари, видані спершу у Львові „Червоною Калиною" („Мої спомини про недавнє минуле") а опісля передруковувані в Канаді, мають заслужену славу. Маючи прекрасну пам'ять і великий хист оповідача, Дмитро Іванович обдарував нас дуже цінними й докладними спогадами, які ніколи не втратять своєї вартости як надзвичайно об'єктивний і правдивий матеріял. Говорю „об'єктивний" у повній свідомості цього слова, бо хоч Покійний усе таки був людиною і ніщо людське не було йому чуже, отже й певна суб'єктивність у насвітлюванні подій, проте, оскільки це було можливе, він намагався бути безпристрасним і в великій мірі осягав цієї безпристрасности. З цього боку його мемуари, в порівнянні з мемуарами його сучасників (напр. Віктора Андрієвського, Вол. Винниченка, Осипа Назарука та ін.), становлять верх об'єктивізму.

(Закінчення буде).

Л. Лудів

ІСТОРІЯ НАЙБІЛЬШОЇ ПОДІЇ В СВІТІ

— Люди завжди люблять щось читати, щоб забути щоденну злобу життя.

— А хіба ж тут, в Америці, є час на читання? Я вже рік у цій країні і ще не мав у руках поважнішої книжки, хіба часопис.

— Будеш і ти читати книжки, так як читають американці. Хіба ти не бачиш, як у підземній залізниці люди завзято читають. Майже кожна особа щось читає, як не газети, або магазин, то книжку.

— Вибач, я до праці їжджу автобусом, а там важко читати, бо дуже трясе, але таки бачу таких завзятців, що і там пробують читати.

— А бачиш! Недавно їхав я собі автом, що був переповнений до останніх можливостей. До воза всіла старша жінка, одною рукою вчепилася жердки, а в другій тримала книжку, яку старалася читати.

— Це була якась сенсаційна повість або роман...

— І я так думав, але хотів провірити і впялив очі на її книжку. На закруті віз так хитнув цією завзятою читачкою, що заголовна сторінка її книжки звернулася до мене і я міг прочитати назву книжки та побачити на обкладинці голову Ісуса Христа. Я вже знав, що ця жінка тримала в руці книжку Фултона Аверслера, у виданні „Пермабукс", під заголовком „Ди грейтест стори евер толд", який можна б по-українськи перекласти приблизно так: „Історія найбільшої події в світі".

— Це якесь нове видання?

— Ні! Новим воно було ще навесні 1949 року, коли появилося перше видання цього твору. Більше як рік воно було „бестселером", досі вийшли понад п'ятдесять видань, а розпродано цієї книжки більше як мільйон примірників.

— Так, це мусіла бути якась сенсація?! „Бизнесово" настроєні американці не будуть так масово купувати звичайну історію про Христа.

— Робиш велику помилку. Тобі здається, що знаєш Америку, але воно не зовсім так. Автор написав свій твір з найбільшою простотою, бо вона єдино може стилево пасувати до життя та дій Христа Спасителя. А джерелом авторового твору були писання чотирьох євангелистів. Автор змальовує перед читачем, немов живих, тих усіх малих і великих чоловіків і жінок, що боготворили Христа вже на землі і тих, які розп'яли його на хресті.

— Автор, мабуть, учений богослов, коли писав свій твір тільки на основі Святого Письма Нового Завіту.

— Ні! Це світська людина, що довгі роки була безвірком і агностиком та вірила тільки в свій розум. Але треба бачити „знак нашого часу" в тому, що тепер появилася саме така книжка про Христа, бо дев'ятнадцятий вік достарчав таких творів про Христа, як праці Ренана і Штравса.

— Пригадую собі, що кілька літ перед другою війною була появилася якась славна книжка про Ісуса.

— Книжка італійця Папіні здобула була світову славу. І Джіованні Папіні також залишив наголо своє ідеї і скептичне, духове наставлення та перейшов містицизмом, цебто намагався охопити з'явища буття через єднання людського духу з таємними силами та через віру в надприродне. Американський автор „Історії найбільшої події в світі" почав вірити, коли поїхав до Святої Землі 1935 року. Того ж року зачав збирати матеріяли до своєї найуспішнішої книжки.

— То він так довго писав свій твір?

— Раніше автор опрацював цю саму тему для радіо, розбивши її на окремі цілості, згідно зі змістом Святих Євангелій. На початок узяв „Притчу про самарянина". Вона подобалася тим, що могли фінансувати цю справу, бо вона згідна з духом американської толеранції. Але кожну тему, опрацьовану автором, прочитували представники католиків, епископальних та презбитеріяльних протестантів і жидів.

— Автор мусів дуже обережно писати свій драматичний текст радієвих авдицій, коли вони мусіли проходити аж чотирикратну цензуру.

— Те саме він робив, коли писав свій твір для книжкового видання, що про нього розмовляємо. На задній сторінці обкладинки читаємо слова єпископа Фултона Шіна, який хвалить автора за „його заслуги для релігійної літератури", а бувший президент Америки Дж. Едгар Гувер думає, що ця книжка „може бути плямою людського життя і провідником до вічности".

— Щось подібне можливе тільки в Америці. Тут мав я нагоду чути найбрутальніші вислови проти „несвоєї" релігії, але й бачу зразки найбільшої релігійної толеранції.

— Цієї останньої тут більше, вона тішиться охороною законів. Нетолеранційні релігійні вигуки можна почути від малосвідомих і невідповідальних людей.

— Чи книжка „Історія найбільшої події в світі" написана в формі повісти?

— Ні! Це не те, що тут звуть „фікшен". Твір Аверслера належить до „нон-фікшен", це значить, що він не належить до белетристики. Один европейський учений хотів дати дефініцію повістевого жанру, виходячи з англійської назви „fiction", що значить по-нашому „вигадка", „фікція". В книзі про Ісуса Христа немає місця на „вигадки".

— Цікавий я знати, як автор оформив такий загально знаний матеріял.

Увесь твір складається з 72 розділів, кожний розділ обіймає кілька сторінок, а вся книжка має 396 ст. Перший розділ розповідає про св. Йосифа, останній показує турботи Анни й Кайяфи після воскресіння Ісуса. Назви інших розділів: Тайна Вечеря, Квітна Неділя, У Пилата, На суддi, Сон Клявдії, Розпни його і т. п.

Хотів би я знати, чи авторові дійсно вдалося вдоволити читачів різних віровизнань.

— Важко про це сказати. Та легко можна ствердити, що людям часто тільки здається, що вони знають Святе Письмо. Одна наша читачка казала мені, що їй здається, що автор надто поводився, що ця книжка не може бути бути Божої Матері. Та я їй порадив щоб читала ті місця Святих Євангелій, де згадується про Марію і щоб після того робила висновки та судила твір Аверслера.

— З твоїх слів бачу, що в тій книзі немає нічого такого, що не було б у Святому Письмі.

— Так!

— Чому ж люди так завзято читають цю книжку?

— Бо шукають пункту, на який могли б опертися на життєвому шляху. Світ тужить за безсмертністю і глядить за безсмертним Богом. Це часто роблять навіть ті, які гордо заявляли про те, що їм не треба нічого поза світом, який бачать очима. Сумно бути схожим на тварину в хвилині смерти, тому так багато навертаються до Христової віри саме перед самою смертю. Бо Христос учив такої правди:

„Я воскресіння й життя. Хто вірує в Мене, — хоч і вмре, буде жити. І кожен хто живе та хто вірує в Мене, — повіки не вмре".

Книжка „Історія найбільшої події в світі" пригадує читачам ці Христові слова, а читачі находять у них розраду й потіху в життєвому морі. Автор відчув, за чим тужать читачі і в цьому тайна його успіху. Це стверджено, щоб могли б запам'ятати і наші читачі та письменники і подумати над тим, чого шукають читачі в літературі. Вони бажають знайти в письменстві підтримку в життєвій борні. І читачі мають слушність...

Пенсії для ветеранів виплачувані закордоном

Адміністрація Ветеранів у Вашінгтоні — це федеральна організація, що стежить за правами й пенсіями, виплачуваними за законом колишнім членам збройних сил Сполучених Держав та їхнім родинам. До цих виплат входять і компенсації та пенсії, а саме:

Компенсації для ветеранів, непрацездатних у наслідок рани чи хвороби, що її вони дістали під час служби в армії.; пенсії калікам, що дістали каліцтво не на службі в армії, але дають їх тільки ветеранам воєнного часу; компенсація вдовам, сиротам і батькам особи, що вмерла в наслідок служби в армії, або від хвороби на службі; в окремих випадках пенсії вдовам і сиротам воєнних ветеранів, що вмерли з причин, незалежних від служби в армії.

У наслідок усіх воєн, що в них Злучені Держави брали участь, приблизно одна третина людности має право одержувати якийсь вид допомоги, установлений Конгресом для людей, які служили своїй батьківщині. Проте, деякі ветерани або їхні родини живуть закордоном і часом навіть не є американські громадяни. Чи мають вони право на одержання належної їм допомоги?

Згідно з інформацією Адміністрації Ветеранів пенсіонер, що живе закордоном і навіть не громадянин Злучених Держав, не втрачає права на компенсацію чи пенсію. Проте, існує три спеціяльні закони щодо виплати допомоги пенсіонерам, що живуть поза Злученими Державами.

Один закон забороняє виплачувати пенсії та компенсації особам, обвинуваченим в участі в заколотах, зраді, саботажі чиякійсь допомозі ворогові Злучених Держав (або їх спільникові). У зв'язку з цим особи, що жили в ворожій країні, або в державі окупований ворогом в той час, коли Злучені Держави були в стані війни з цією державою, мусять дати доказ того, що вони не винні в цих злочинах; тоді допомога може бути їм виплачена.

За другим законом ветеранські пенсії не виплачуються громадянам Японії та Німеччини, що живуть у цих країнах.

Третій закон залишає Секретаріятові Фінансів вирішувати, чи є певність, що в даній країні виданий туди грошевий чек Злучених Держав дійде до адресата, а якщо й дійде, то чи виплатять його повноцінним еквівалентом. За цим законом, є декілька країн, куди Злучені Держави не будуть висилати грошей. Ці країни: Албанія, Болгарія, Китай (крім Формози та Гонк-Конгу), Чехословаччина, Естонія, Угорщина, Латвія, Литва, Польща, Румунія, СРСР, російська зона окупації Німеччини, російський сектор окупації Берліну і Північна Корея. Зважаючи на те, що листа країн, куди американські чеки можуть бути висилані, іноді змінюється, радимо зацікавленим особам у цій справі звертатись до американського консуляту або дипломатичного офісу.

Національна служба Страхування життя ветеранів не підлягає другому і третьому законам, бо ці закони стосуються лише виплати компенсацій і пенсій. (Закон про дешеве страхування членів армійських сил був проведений у1940 році і стосується лише ветеранів Другої Світової війни і деяких теперішніх членів армійських сил.)

Серед ветеранів, що живуть закордоном, є студенти різних шкіл і університетів. Акт 1944 року проосвіту для вояків передбачає виплату позик і допомоги на безробіття тільки для ветеранів Другої Світової війни та на їх освіту та на вишколення. Ветерани, що служили десь до вибуху війни в Кореї, не мають права за цим актом на допомогу, але мають право на всі інші роди допомоги, належної ветеранам Другої Світової війни.

Тепер Адміністрація Ветеранів виплачує допомогу (разом з компенсацією, пенсіями та інш. для ветеранів Другої Світової війни, що вчаться закордоном) більше, як 100.000 ветеранам та їх родинам у 90 різних країнах. Виплата цього виду допомоги була попередньо встановлена за службу в Еспанcько-Американській, Першій Світовій і Другій Світовій війнах. Кілька окремих випадків визнано й за службу в інших конфліктах.

Іноземна Служба Злучених Держав співпрацює з Адміністрацією Ветеранів у справі виплат допомог ветеранам і їхнім родинам по інших країнах. З усіма питаннями в цій справі належить звертатись до найближчого американського дипломатичного офісу чи консуляту.

З МУЗИКИ

Ігор Соневицький

Сильветка молодого українського піяніста

Бурхливі події останніх років: друга світова війна, тернистий шлях скитальщини, ненормальні таборові життєві умовини не дозволили якслід розвинутися нашій студентській молоді. Велика частина студентів на еміграції закинула свої студії, а ті, що студіювали, звернулися передусім до практичних фахів, і тільки дуже малий відсоток присвятився студіям з ділянки мистецтва. До таких ентузіястів в музиці належить Роман Стецура, що, не зважаючи на всякі трудноші емігрантського життя зумів вдержатися та пробити собі шлях до високої мети.

Роман Стецура

Вже на провесні свойого життя Роман Стецура ввесь час, вільний від шкільних занять, присвятив грі на фортепіяні. Виповнюючи зразково всі вказівки стойого вчителя проф. Р. Савицького, він невдовзі вибився на передове місце в Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові, виступаючи на учнівських концертах. Сьомимилевими кроками молодий адепт поступав вперід; але ж воєнні події приневолили його покинути улюблену школу та свого педагога. Опинившися у Відні, Роман Стецура продовжував свої студії у відомого українського піяніста Т. Микиші, а потім став учнем професора Віденської Музичної Академії П. Вайнгартена. Невтомно і невпинно працюючи над технікою і музичною інтерпретацією, Р. Стецура досягнув високого рівня. Та прийшлося залишити й Відень з уваги на большевицьку окупацію. Р. Стецура емігрує до Баварії і в Мюнхені стає учнем славнозвісного піяніста Й. Пембавра. Там, на лекціях того музика-філософа і естета, Р. Стецура закруглив свою вмілість та формально закінчив свої студії, пляноючи публичний самостійний концерт. Але довелося покинути Европу; еміґруючи за океан, Р. Стецура разом з батьками поселюється в Едмонтоні, в північній Канаді. Там, найшовши сприятливий ґрунт, має нагоду виявити свій талант і своє знання; він бере участь в радієвих авдиціях і дає самостійні концерти. В останньому році молодий мистець прибуває до ЗДА, щоб тут познайомитися з американським музичним життям, увійти в музичне середовище метрополітального Ню Йорку. Він підготовляє репертуар до свого дебюту під керівництвом проф. Л. Мітмана. І ось дня 8. травня 1952 р., о год. 8.30 вечері наш молодий піяніст виступить з своїм концертом в залі Карнеґі Рісайтел Гол в Ню Йорку.

В доволі важку і велику програму входять: фортепіянова соната д-дур Л. ван Бетовена, що виявляє виразно програмовий профіль (передусім в частині Лярґо е место), — „Образки з мистецької виставки" М. Мусорґського, що становлять низку коротких мініятюр, які хвилюють влучністю характеристик, прикметної для імпресіоністичного музичного вислову. (зокрема наприкінці того циклічного твору знаходиться більший своїм розміром опис Золотих Воріт в Києві), — „Те, що побачив вітер з Заходу" насквізь імпресіоністичний твір французького композитора К. Дебюссі з великою динамічною амплітудою, що входить в регіони форте-фортіссімо, — Бостон П. Гіндеміта, одну з частин Сюїти 1922, та накінець симфонічні етюди Р. Шумана. Цей монументальний своїми розмірами, а також технічним і музичним змістом твір, вважали свого часу за недосяжний для публичного виконання.

Роман Стецура не закопав свойого таланту, але своєю нополегливою працею скрипів його та бажає задемонструвати висліди своєї праці. Українське громадянство повинно вийти молодому дебютантові назустріч і своєю присутністю на концерті підтримати його в дальшій праці на мистецькому полі.

Щадіть у легкий спосіб... купуйте свої бонди через „Пейрол Сейвінґс"!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У ВИХОВНИХ СПРАВАХ

В останньому часі в нашій пресі заговорено про пильну і пекучу справу — навчання нашої дітвори в українській мові і її вихованні в українським національнім дусі. Стерджуючи алярмуючий стан цієї справи, шановні автори апелюють до родичів, щоб ратували своїх дітей від денаціоналізації.

На мою думку батьки тут нічого не вдіють. Тягар науки дітей нашої рідної мови і виховання їх в українським дусі ніяк не під силу самим родичам з багато причин. З невелюючим впливом тутешнього оточення і з повінню матеріялізму може боротись лише наша рідна українська школа. Лише школа може повести цю справу серйозно, систематично, за певною програмою. Такі школи напевно вже існують або творяться в різних місцях. Однак звичайні школи не зможуть охопити всіх українських дітей, розкинених по великих просторах Америки. Задачу цю могла би виконати лиш рідна школа з позаочним навчанням. Вона була б доступна всім і всюди, навіть в найдальших закутинах. Вона вела б науку і виховання дітвори при допомозі родичів. І напевно не знайдуться такі родичі, які не вплатили б певної місячної вкладки, щоб забезпечити її існування рідної школи. Школа ця улишила би в безпосередній листовний контакт з учнями, яких мала б підтримувати аж до кінця навчання. Навчання родичам все буде видаватись дітям якимсь примусом. Але до школи будуть горнутися радо і добровільно, бо то вже є в характері і школи і дітей. Не мала б вона конкурувати з різними організаціями молоді. Навпаки, школа підготовила б ґрунт для таких організацій.

Учні повинні одержувати свідоцтва по кожнім закінченні курсу, так як у звичайній школі.

Це жмут думок під розвагу нашим педагогам. Зорганізувавши таку школу, вони могли б дати нашим дітям те найцінніше, що тут не достає, а самі повернули б від різних невідповідних занять назад до книжки. **Др. С. Кізима**

Наша еміграція в Европі

(Початок на стор. 2-гій)

ють виключно німців, що зовсім не розуміють проблеми та відносин на Сході та до всіх явищ підходять з точки зору німецької дійсности гітлерівських часів.

В їх розумінні не укладається, як то можна було студіювати не будучи в партії, як можна бути лікарем не будучи в партії та чому розкуркулений не міг бути за совєтів десь в установі. Німецькі взаємини вони механічно переносять на схід так як в німців всі були десь в партії або її прибудівках, так само, вони вважають, було й за совєтів. Українці з-під Польщі трактуються як поляки. Православні вважаються тільки росіянами та інш. Це веде до чисельних та дуже небезпечних помилок. Не кажучи вже про долю того чи іншого еміґранта, повстає небезпека, що окремі категорії, цінні для нас, трактуватимуться невірно. німецькі службовці невірно освітлюють справу перед американськими чинниками, а це в свою чергу підриває довір'я до демократичного світу у стомлених та вимучених людей, що часто-густо ледве врятувалися від совєтів та не знаходять належного розуміння на Заході.

Якщо до того додати, що IPO перебрало силу службовців кол. УНРРА, які свого часу уславилися примусовими репатріяціями, що совсім напевно намагаються усіма силами підірвати довір'я до демократичного світу штучними перешкодами в еміґрації — теза про вузький та тернистий шлях до нового світу виглядає досить реально...

Ті кілька тисяч українців, що ще й досі є в Німеччині з політичних міркувань та через стан здоров'я та чекають на якесь еміграційне чудо, — є живою ілюстрацією до викладеного вище.

Реальною допомогою українцям в справі еміґрації було б:

а) Вимога перед відповідними чинниками прискорити еміґрацію шляхом встановлення контрольних термінів, як то зроблено з фольксдойчерами.

б) Перегляд усіх відкинутих від еміґрації справ українців ДП комісією за участю американського компетентного лікаря та представника якоїсь американської організації, хоча б ЗУАДК-у. При такому перегляді напевно кілька тисяч осіб змогли б еміґрувати знайти собі нову батьківщину та шлях до неї не був би для них таким вузьким як тепер.

(Докінчення буде)

Ставайте членами Українського Народного Союзу, о тим самим і співласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

Адмірал МекКормик, командир Північно-Атлантійської оборонної фльоти

При складанні плянів для Европейської оборонної армії, що мала складатись з контингентів від країн — членів Північно-Атлантійської Організації (НАТО) майже не обговорювалось питання, хто командуватиме цією армією. Для всіх було ясно, що це мав бути генерал Д. Айзенгавер, і в кінці 1950 року президент Труман призначив його на цей винятково важливий пост. Проте аж до цього року не могли прийти до згоди, кому доручити командування Північно - Атлантійським відділом фльоти. Від самого початку Злучені Держави, які за умовою беруть на себе найбільший відсоток витрат (60%), домагались, щоб командиром цієї фльоти був американець. Велика Британія, зважаючи на свою давню традицію морської держави, хотіла, щоб цей пост обіймав британець. І зрештою адмірал Л. Д. МекКормик дістав це призначення.

Як командир інтернаціональної НАТО, 56-літній адмірал МекКормик на морі має таке саме значення, яке має на суші генерал Айзенгавер, який командує з'єднаними с у х о п у т н и м и силами НАТО.

Адмірал МекКормик був пов'язаний з фльотою протягом усього свого життя. Сам син адмірала Морського Медичного корпусу, він народився в Аннаполісі і там учився в Морській Академії, скінчивши її 1915 року. Ветеран двох Світових воєн, він служив або командував великими і малими суднами, так само, як і субмаринами. На початку Другої Світової війни, служачи в Американському Тихоокеанському Фльоті, брав участь у морських боях у Кораловому морі біля Мідвею і Гвадаканалі, а також у бою за Окінаву 1945 року. В межичасі мав посаду в Вашингтоні як помішник Начальника морських операцій та як Голова Інтендантського Комітету і Начальник Штабу.

Після війни, зберігаючи пост командира Американської Атлантійської фльоти, вадмірал МекКормик брав участь у з'єднаних маневрах британських, французьких, турецьких, грецьких і канадійських морських сил і тому його вважають за фахівця в комбінованих морських операціях. В серпні 1951 року його призначено на пост Головного Командира Американської А т л а н т і йської фльоти. Це становище він зберігає і надалі.

Адмірал МекКормик має репутацію одного з найздібніших людей в Морському Департаменті. В стосунках з людьми він надзвичайно терплячий, толерантний і доброзичливий, а ці його риси особливо цінні при його теперішньому становищі, коли він має бути в єднанні з морськими офіцерами восьмих різних країн, що входять до складу Атлантійської оборонної фльоти.

Призначення адмірала МекКормика на цей відповідальний пост є запорукою того, що справа перебуває в надійних руках щодо організації оборони для підводної війни, бо адмірал МекКормик є фахівец у підводних суднах, бо ще в Морській Академії в Аннаполісі він працював як експерт та інструктор американських підводних човнів.

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

(ЛИСТА ч. 46 — по день 28. лютого 1952)

КАЛІФОРНІЯ:

Глендейл: Василь Темчук $10.
Лос Анджелес: І. Клярчук $12; по $10: Марія Свчаренко (1952), Йосиф Жук.

КОННЕКТИКЕТ:

Колчестер: Українська Громада з Академії Крут $10; Іван Хома $5.
Гартфорд: По $10: Григорій Франків, Микола Гласишин, Катерина Яросевич, Василь Купинський, Степан Оприско, Степан Перцак, Петро Призмірський, Антін Скорик, Михайло Захаріясевич; по $5: Степан Артех, Параска Гіль, Степан Гарасимів, Андрій Янішевський, Дмитро Кушнір, Василь Печенюк, Григорій Салевич, Михайло Савко; П. Волковець $2.
Стемфорд: Т. Тінів $2.
Виллиментик: Відділ УКК-ту за брошури $10; Михайло Тимків $5.

ФЛАРИДА:

Палм Біч: Йосиф Паславський $10.

ІЛЛІНОЙ:

Шикаго: Український Артистичний Клюб $100; по $20: Іван Віланич, Мартин Сипко (1952); по $10: Іван Бабій, Анастазія Баранська, Дмитро Баранський, Ярослав Баранський-Марчак, Петро Барвінок, д-р Андрій Бойкович, Василь Бражник, д-р Богдан Целевич, Михайло Халус, Дмитро Хоркавий, Степан Чучук, д-р Стефан Дудяк, Яків Галкин, Ярослав Гойсак, Іван Горохівський, Павло Гринчишин, Дмитро Ільків, Орест Івасечко, Володимир Калинюк, Теодор Капеняк, Григорій Каріяка, Роман Кобилецький, Дмитро Коваль, Іван Кравець, Ярослав Кулина, Текля Лесецька, Теодора Левицька, Юрій Лесик, Петро Лучків, Іван Лисик, Михайло Маркевич, Антін Ментус, Михайлина і Волод. Модрицький, Петро Москалюк, Микола Мицик, Волод. Миська, Іван Настоящий, Володимир Нечай, Дмитро Новошицький, Василь Олійник, Микола Онуферко, Гриць Паланичка, Петро і Левко Панків, Йосиф Пашула, Володимир Пікулицький, Григорій Процишин, Григорій Протас, Михайло Пицків, Теодор Пилявка, Євген Сабат, Василь Скляров, Михайло Смишнюк, Михайло Собко, Святослав Стадник, Станислав Сталений, Іван Степанець, Тома Степанів, Антін Струль, Іван Струць, Григорій Шпак, Ілько Турчин; Мирослав Турянський, д-р Павло Турула, Т-во ім. Вітовського (301 Відділ УНСоюзу), Александер Заяць, Іван Запухляк, Йосиф Запухляк, Омелян Заревич, Антін Зборик, Яків Ждан, Северин Золочівський; Михайло Денис $8; Михайло Єндзійовський $6; Олександер Ліневич $5.25; по $5: Михайло Бас, Анна Басараб, Микола Боруцький, Михайло Гікавий, Йосиф Яворський, Іван Коцюбко, Т. Комар, Софія Копчак, Дмитро Ленчук, Лука Лоїв, Григорій Матура, Андрій Ноґа, Анна Поплавська, Іван Покотиленко, Іван Пицко, Іван Ребій; А. Фіца $3; по $2: І.К., В. К. Пешен; по $1: Н. Бучинська, М. Халус, І. Яринюк, К. Край, К. Савчин, М. Сенчишак. На коляду по $1: І. Яринюк, К. Савчин.
Гарвей: Василь Винарчик $10.

ІНДІЯНА:

Індіянополіс: Василь Гетенко коляда $5.
Савт Бенд: Д-р Богдан Гнатюк $5.

КЕНЗАС:

Юлисес: Петро Петришин $10.

КЕНТОКІ:

Меджистик: Франк Ватрал коляда $5.

МЕРИЛЕНД:

Балтимор: По $10: Петро Цапак, Остап Гук, Юрій Качанюк, Микола Турик; Дмитро Парик $5.
Гарвуд: Олекса Рибак $10 (1952).

МАССАЧЮЗЕТ:

Бостон: Допомоговий Комітет при Українській Православній Церкві св. Тройці $20 (в тім $10 на коляду); по $10: Теодор Хархук, Василь Мигован.
Піттсфилд: П. Лисенко $5.

МИШИГЕН:

Дітройт: По $10: Василь Барнич, Ст. Хомин, Михайло Гльомб, Степан Маліновський, Олекса Напора, Богдан Пюрко; по $5: Ст. Хомин коляда, Михайло Чипчар, Д. Дубрівний, Петро Голей.
Флінт: І. Пташник $5 (1952).
Гренд Рапідс: P.C. $8; С.П. $5; д-р Р. Верес $3; Г. Покровський 2.
Норт Порт: Андрей Процак на 1952 р. $10 і на коляду $2.

МІННЕСОТА:

Кембрідж: д-р Н.Н. коляда $2.
Міннеаполіс: По $10: Гілярій Ригайло (1952), Василь Титканич.
Сейнт Пол: Микола Воробель $5.

МІЗУРІ:

Ст. Луїс: Іван Дубицький $10.

МОНТАНА:

Гелена: Д-р Мирослав Мишковський $15 (1952); на коляду по $2: І. Гарчишин, М. Лисаковський, д-р М. Мишковський.

НЕБРАСКА:

Омага: Стефан Хмура $10.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Кемден: Петро Гасвський $10 п-ні Кат. Гарасим $5.
Клифтон: По $5: Іван Блиха, Яро Гадуняк.
Елизабет: д-р Олег Снилик $10.
Гарфілд: На коляду: А. Галушка $2 по $1: Ю. Бласко, С. Мудрик, І. Мудрик
Ірвинґтон: По $10: Микола Бойко, Іван Петрів, П. Сидор; по $2: К. Ліщинський.
Милвил: Андрій Колодчак $10; Г. Замойський $2.
Ню Брунсвик: По $10: Володимир Гронь, Стефан Павлинський, Степан Прухніцький, Лука Старанчак; Михайло Гірняк $8; Т. Вацик $6; по $5: Омелян Цісик, Тома Джус, Михайло Кметь, Михайло Луцик, Петро Луцик, Михайло Михайлина, Іван Попіль.
Нюарк: Товариство ім. Івана Франка $15; по $10: В. Гайдарівський, Петро Яковенко; Віктор Роговський $8. На коляду прислали: Петро Ковальчук $10; Д. Снилик $2; по $1: д-р. О. Андрусів, П. Бабяк, П. Богданський, Т. Цар, О. Чайківський, Л. Чировський, М. Чировський, д-р С. Янів, Юркевич, М. Миськів, Р. Набережний, Ю. Олесницький, С. Пилипишин, М. Скиба, М. Сольчаник, М. Стецьків, В. Шеремета, Заболоцак; дрібними $5.50.
Н. Келдвел: Віктор Фесолович $10.
Оренджю: Д-р Малецький коляда $1.
Пассейк: По $10: „Пласт", „Провидіння" (Відділ 58) на 1952, Теофіль Рудницький (1952, Лонгин Русинко, Волод. Сенишин, Теофіль Січкоріз; по $5: Юрій Герман, о. Лев Яцкевич, Михайло Новосад; Ф. Гурин $2.
Петерзон: Володимир Федчишин $5; п-ні П. Дименіян коляда $1.
Трентон: А. Струк $3.50.
Воллингтон: Теодор Бойко $10.

НЮ ЙОРК:

Олбані: Анна Солтис $10.
Амстердам: Тетяна Чучман $10 1952.
Оборн: Володимир Ракуш $5.
Бабилон: По $10: д-р Н. Кузьмович, Волод. Ратушний.
Берн: Т. Сух $5.
Бінґемтон: Євген. Курило $10.
Бронкс: Марія Ригель $20 (1951 і 1952 р.р.); по $10: М. Дорошнко, Ст. Яць, Н. Паньків, (1951 і 1952 р.р.); на коляду по $2: І. Базиляк, М. Франко, Я. Ядельський; по $1: І. Франко, В. Франко, М. Яйко, В. Щербатюк.

(Далі буде)

Національний Даток пересилайте:
Ukrainian Congress Committe of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 7, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Дністер", від. 430, запрошує всіх своїх членів на надзвичайні збори, які відбудуться в неділю, 4. травня, в год. 12-ій в Укр. Клюбі при 847 N. Franklin St., в цїли вибору делеґатів на V. Конґрес Українців Америки та обговореня наших побажань до Конґресу. Просимо о численну участь. — Управа.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, подає до відома всім своїм членам, що збори відбудуться в неділю, 4. травня, в салі парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Присутність всіх членів конечна. — Уряд Бр.

Часопис „С в о б о д а" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

МАТВІЙ ВАСИЛИШИН, довголітний член Тов. „Зоря", від. 69 УН Союзу в Ню Йорк, Н. Й., помер 27. квітня, 1952, проживши 80 років. Походив зі села Муканіс, пов. Золочів, Україна. Покійний полишив в жалю синів Михайла і Стефана і невістку Марселю. Похорон відбувся в середу, 30. квітня з похоронного заведення в Озон Парк, Л. Ай. — В. Й. П.

М. Ликтей, секр.

ТАРЗАН, ч. 2821. На відкритому просторі.

WITH A SHARP EXCLAMATION, THE HIGH PRIEST LEANED FORWARD TO PEER NEAR-SIGHTEDLY AT THE DISC.
"NOT SO FAST, PRIEST!" TARZAN SAID COLDLY. "BE QUIET AND YOU WILL NOT BE HARMED."
"SO, FRIEND," CHIRAM GRINNED. "YOU ARE SAFE AS IS YOUR ILLUSTRIOUS QUEEN."
"A FULL MOON," CHIRAM GROWLED, "IT'S BRIGHT AS DAY OUT THERE." "WELL KEEP TO THE SHADOWS," TARZAN SAID.

З гострим вигуком найвищий жрець похилився вперед, щоб короткозоро-пильно приглянутись кружкові.

„Не так швидко, жерче!", холодно промовив Тарзан. „Будь тихо і тобі нічого не станеться".

„Так, приятелю", посміхався Хірам. „Ти безпечний; як і твоя славетна королева".

„Повня!" гукнув Хірам. „Тут ясно як удень!" „Ми будем триматися тіней", сказав Тарзан.